

Nr 8.

Av herr Spångberg m. fl., *angående utredning om de erkända sjukkassornas övertagande av kostnaderna för tandvården.*

Då riksdagen år 1938 beslöt om folktandvården, utgjorde detta ett stort framsteg på folkhälsans område. Men ännu är det långt ifrån tillfredsställande. Man kan alltjämt konstatera en verklig tandvanvård i vårt land. Trots den hjälp samhället lämnar ställer sig denna vård så dyrbar, att många av ekonomiska skäl ej söka annan vård än att få värkande tänder utdragna. Man står därför här inför ett hälso- och sjukvårdsproblem, som måste lösas effektivare än vad nu sker.

Läkarvetenskapen har tillfullo bevisat tandvanvårdens hälsofara. I det sakkunnigebetänkande som låg till grund för 1938 års proposition anföres härom bl. a. "Tandvård i medicinsk mening måste bedömas från såväl *funktionell* som *förebyggande* synpunkt... Såväl förekomsten av tandröta som av käk- och tandställningsanomalier, d. v. s. oregelbundenheter i käkarnas form och tändernas inbördes ställning, minskar effektiviteten hos tuggapparaten och nedsätter individens förmåga att sönderdela och förbereda födan för det egentliga matsmältningsarbetet. Sekundärt kan en bristfällig tuggning giva upphov till sjukdomar i matsmältningsapparaten och nedsätta organismens förmåga att tillgodogöra sig näringen.

Ett av tandröta angripet bett anses emellertid av åtskilliga medicinska och odontologiska fackmän innebära även en mera direkt fara för individens hälsa. Genom tandröteprocessen frilägges nämligen tandens pulpa (den s. k. tandnerven) och hemfaller så småningom till förruttelse. Härigenom öppnas en direkt inträdesport via tänder och käkar till organismen i övrigt, på vilken väg bakterier och bakteriegifter kunna finna spridning till hela organismen. Enligt en senare uppfattning är det här mindre fråga om en direkt spridning av bakterierna än om inverkan av bakteriegifter, som hos individen skapa en överkänslighet, ägnad att göra denne särskilt mottaglig för vissa sjukdomar.

Från den medicinska och odontologiska vetenskapens ståndpunkt vore det berättigat antaga, att en väl genomförd konserverande tandvård skulle bli av väsentlig betydelse i sjukdomsförebyggande hänseende."

Med den betydelse en god tandvård har för ett gott hälsotillstånd och för förebyggande av sjukdomar bör den jämföras med andra sjukvårdsfrågor. Det är en samhällelig angelägenhet av stor betydelse. Då den obligatoriska sjukförsäkringen nu blivit aktuell, vore det lämp-

ligast att tandvården inginge i den allmänna sjukförsäkringen. Redan med den frivilliga sjukförsäkringen kunde naturligtvis kostnaderna bestridas genom sjukkassorna i samma omfattning som övrig sjukvård. Därmed uppnåddes visserligen att endast de sjukförsäkrade medlemmarna erhöles förmånerna på detta område, men redan härmed skulle mycket vara vunnet. Införande av obligatorisk sjukförsäkring får väl emellertid betraktas som en mycket kort tidsfråga.

I betraktande av de utgifter som samhället redan ålagt sig — folk-tandvården, skoltandvård, tandvård för blivande mödrar, militärtandvård, bidrag till mindre bemedlade och obemedlades tandvård m. m. — torde de ytterligare kostnaderna för överförande av tandvården genom sjukkassorna bli relativt låga. Vid beräkning av dessa får man även utgå från den kostnadsminskning på andra sjukvårdsområden, som en fullgod tandvård skulle komma att medföra.

Frågan har sålunda den betydelse och omfattning att den bör bli föremål för utredning snarast möjligt.

Med stöd av vad här anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte låta utreda och för riksdagen framlägga förslag om i vilken omfattning och under vilka villkor kostnaderna för tandvården må övertagas av de erkända sjukkassorna.

Stockholm i januari 1945.

Aug. Spångberg.

Edvin Gustafsson.

Einar Johansson.

*Olof Nilsson,
Göteborg.*

Fritz Persson.

Sigvard Ohlsson.